

Bichon havanais

– EN STOR PERSONLIGHED I EN LILLE KROP

Bichon havanais er en lille selskabshund med rødder i Middelhavet og Cuba, som er kendt for sin intelligens, alsidighed og tætte tilknytning til familien. I dag er racen blandt de mest populære i Norden og med god grund

TEKST: CAMILLA KLEDING

En lille hund med stor personlighed og et ukueligt godt humør.
Foto: Millmountain

Der er både intelligens, charme, finurlige spilopper, kærlig empati og et ukueligt godt humør gemt i dens lille, smukke, pelsede krop, og dens størrelse gør tillige, at den er utrolig praktisk at have med at gøre. En bichon havanais er nem at have med rundt omkring hos venner og familie, med på arbejde og ud på rejser, og så er den særdeles velegnet til at bo med i byen. Går du en tur rundt i hovedstaden, vil du da også bemærke, at der især her er utrolig mange eksemplarer af racen, som går rundt i alskens farver og charmerer de forbipasserende.

Racen, som herhjemme ofte blot bliver kaldt en havaneser, satte sine poter i Danmark første gang den 5. maj 1985, hvor Birte Warming købte sin første bichon havanais med hjem fra Tyskland til sin Kennel Jabirs. Det blev starten på en rejse, som selv ikke Birte havde forestillet sig dengang. Racen var den første af sin slags i hele Skandinavien, og der var dengang stort set ikke nogen, som kendte til denne lille hund. Nu, 40 år senere, er der næsten ingen ende på dens voksede popularitet i hele Norden.

Læs mere om dette i portrættet af Birte Warming.

DEN LILLE CUBANER

Som race har bichon havanais været vidt omkring, før den blev til den hund, vi kender i dag. Den stammer helt oprindeligt fra landene omkring Middelhavet, hvor den blandt andet blev

brugt til optræden på markedspladser og i cirkus. I 1700-tallet bragte sømændene den lille hund med til Cuba, der i dag figurerer på racestandarden som racens hjemland. Dengang var racen primært hvid eller creme og menes at minde en del om malteseren. Udover at være til underholdning for besætningen på de lange sørejser, så fungerede hundene

Den lille bichon havanais har rødder i både Middelhavet og Cuba og en historie, der spænder fra cirkusliv til selskabshund i overklassen.

også som eftertragtede gaver til de cubanere, de rejsende handlede med. Det siges især at være overklassen og særligt de rige købmænds koner, som tog den lille hund til sig, og det blev hurtigt prestigefyldt at eje ikke bare én af de små hunde, men helst flere som en loyal flok omkring sine ejere. En hund dengang var dog ej kun til pynt. Det menes, at racen blev brugt til at drive f.eks. høns ind for natten, og dét hyrdeinstinkt er der en del hundeejere, som fortsat kan >

genkende især i forhold til fugle, og som alarmhund var den også særdeles anvendelig. Dens kvikke, opvakte sind registrerede hurtigt, når noget var anderledes og kunne således vække de større hunde med mere pondus og autoritet. Tiltagende uro på Cuba i 1970'erne resulterede i, at overklassen måtte flygte til USA og efterlod en del havanesere, der endte som vilde gadehunde, og dermed blev der blandet alle mulige andre hunde ind i racen. To familier fik dog smuglet deres hunde med til USA, og det er fra disse hunde, at en amerikansk dame ved navn Dorothy Goodale startede et seriøst opdræt og stambogsføring. Omkring 1980 blev de første havanesere eksporteret fra USA til Europa, da en

tysk opdrætter, som havde boet i USA i en periode, hjemtog dem og startede sit opdræt.

EN LIVLIG CHARMØR MED MERE END ET TALENT

Havaneseren er en intelligent hund med fortid som cirkushund, og det mærkes. Den elsker sjov, spas og at være familiens midtpunkt. Det racetyperiske temperament beskrives som "et klovnnet væsen", og den forventer helt naturligt at være en del af familiens hverdag. Det er ikke en hund, som trives i skyggen. Den finder selv på opgaver, hvis du ikke gør det, og mange ejere oplever, at det er hunden, der opdrager dem, og derfor kræver den tydelige rammer

Bichon havanais er en energisk og charmerende lille hund, der elsker sjov, samvær og at være midtpunkt i familien.
Foto: Millmountain

Bichon havanais er ikke kun smuk, den er også alsidig. Mange ejere opdager, at racen trives med både rally, agility, spor, Nosework, biathlon og HLT og med sjove tricks hjemme i stuen.

Nosework er en populær sport, også hos bichon havanais.
Foto: Nikolai C Løkkegaard

Med sin utrolige skønhed gør bichon havanais sig fantastisk på de bonede udstillingsgulve, hvor den kan få udløb for sin trang til at være i centrum.
Foto: MCantor

Bichon havanais er en lille hund med stor personlighed, charme og masser af livsglæde. I dag er den blandt Nordens mest populære selskabshunde.
Foto: Savagefoto

og en engageret ejer. Havaneseren har behov som enhver anden hund: kontakt, træning, motion og samvær med både mennesker og andre hunde. Den er meget modtagelig for positiv træning og kan lære stort set alt, hvis samarbejdet er baseret på tillid og respekt, men er tilgangen derimod hård og negativ, lukker den af eller i værste fald mister lysten helt til at lære.

Bichon havanais er ikke kun smuk, den er også alsidig. Mange ejere opdager, at racen trives med både rally, agility, spor, Nosework, biathlon og HLT og med sjove tricks hjemme i stuen. Det gør den oplagt for familier med børn, som ofte elsker at lære cirkustricks sammen med hunden.

Selvom den har korte ben, elsker den lange ture i varieret terræn, og den løber overraskende hurtigt. Den bruger glædeligt kroppen til at klatre, hoppe og spurte, og mange bliver overraskede over dens fart og smidighed. Nogle havanesere udviser stadig hyrdinstinkt, især i forhold til fugle i haven, og andre løber gerne efter

vildt, men mangler jagtinstinkt og udholdenhed til at indhente noget. Skulle det utænkelige ske, ved den næppe, hvad den skulle stille op, da dræberinstinkt er nærmest ikke-eksisterende. Undertagelsen er dog bamsen, og mange havanesere har stor fornøjelse af at splitte tøjdyr til atomer, og det er en vane, der ofte varer hele livet. Deres legende sind forsvinder sjældent med alderen, og det er noget, man som ejer må regne med.

EN LOYAL OG FØLSOM VEN

Bichon havanais' unikke følsomhed gør den særdeles velegnet som bedste ven, når livet er svært, som servicehund, besøgs-hund og som støttehund, når man ligger syg, og dens loyalitet er uendelig. Den tætte symbiose mellem hund og ejer kan dog også samtidigt være et tveægget sværd. Det kan gøre det svært at adskille den fra ens egne behov og følelser, for du kan være helt sikker på, at den læser dig bedre, end du selv gør, og med sin >

Bichon havanais er en trofast og følsom hund, der knytter sig tæt til sin familie og trives med trygge rammer, kærlig guidning og masser af nærhed.
Foto: Savagefoto

En livlig bichon havanais hvalp er altid klar til at bringe glæde og energi til familien. Foto: Olga Runciman

Bichon havanais elsker nærhed og fællesskab både med mennesker og andre hunde.
Foto: Olga Runciman

empati evner den nogle gange næsten for godt at kunne optage dens yndlingsmenneskers følelser, uro og usikkerhed. Det er derfor igen vigtigt at se den som en hund, der som arten HUND stadig har behov for at blive guidet, passet på og rammesat. Selvom den ikke er angstfuld, er den en følsom hund, som reagerer på at få sine grænser overskredet. Den kan have svært ved fri leg i hundeskove, da dens lille størrelse gør den sårbar over for større hunde, og den foretrækker at lege med sin egen race og trives godt med ligesindede. Som børneven er racen en oplagt familiehund, men det er vigtigt, at børn lærer at respektere dens grænser og forstå dens skrøbelighed på grund af dens størrelse. Havaneseren er dog meget opsøgende overfor børn, da den elsker sjov og leg.

Som børneven er racen en oplagt familiehund, men det er vigtigt, at børn lærer at respektere dens grænser og forstå dens skrøbelighed på grund af dens størrelse. Havaneseren er dog meget opsøgende overfor børn, da den elsker sjov og leg.

Der er mange myter om, at racen har svært ved at være alene hjemme, men det er ikke en generel udfordring. Med den rette træning kan den lære at være alene, men som ejer er det vigtigt at være overbevist om, at det er okay, at hunden er alene.

PELSPLEJE OG FARVER

Bichon havanais' lange, silkeagtige pels er et af dens mest markante træk, og den kræver omfattende pleje for at undgå filtre og ubehag. Pelsen fungerer som isolering mod både varme og kulde, men hvis den bliver filtret, kan det medføre smerte og ubehag for hunden. Hyppige vask med gode produkter, som sørger for at holde både hud og pels mættet med fugt samt føn og børst med gode redskaber, viden, erfaring og ikke mindst træning helt fra lille af anbefales. Livet med en børste vil altid være en del af en havaneseejers liv, og det er noget, enhver kommende hvalpekøber bør være sig bevidst. Fra ca. syv måneder til ca. to år er ofte den allermest bøvlede og frustrerende periode, og det kan føles som om, filtrene kommer igen hen over natten, trods man sad dagen før i flere timer. Meget af det handler dog om teknik, gode produkter, tålmodighed og ihærdighed, og når først teknikken er ved at være der, bliver det også nemmere. >

annonce

Foto: Sævefoto

FAKTA BICHON HAVANAIS

● MENTALITET

Bichon havanais er en lille og livlig selskabshund. I familien er den elskelig, hengiven og meget optaget af at lege med familiens børn. Den har et charmerende væsen og er altid oplagt til narrestreger. Den er opmærksom og alarmerer om alt, hvad den finder usædvanligt. Den kan lide at bruge sin krop og holder meget af både forskellige hundeaktiviteter og spændende gåture.

● BEHOV

Bichon havanais har brug for meget nærhed og god social kontakt med familien, og den trives rigtig godt i familiens centrum. Den elsker friske gåture med nye indtryk og positive oplevelser og vil meget gerne træne og samarbejde med sine ejere.

● AKTIVITETSLEVELLE OG HANDLERADIUS

Bichon havanais er tæt knyttet til sine mennesker og bevæger sig sjældent langt væk på eget initiativ. Den er lydør og reagerer generelt godt på anvisninger, også når den får lov til at bevæge sig frit. Jagtinstinktet er minimalt og tager sjældent overhånd, men nogle kan dog godt opleve lidt hyrdeinstinkt på især fugle.

● INDLÆRING OG HÅNTERING

Frå tidligste hvalpealder bør bichon havanais vænnes til den noget omfattende pelspleje, så soigneringen bliver en hyggestund og ikke en magtkamp. Opdragelsen volder sjældent problemer, da hunden er glad for kontakt og sætter stor pris på opmærksomhed. Træningsmæssigt kan man lave flere ting med hunden, da samarbejdsviljen er stor, og den nemt og hurtigt lærer, hvis den synes, at træningen er sjov.

● PELS OG PLEJE

Den 12-18 cm. lange pels er blød, glat eller bølget. Underulden er sparsom og kan helt mangle. Pelsen må aldrig klippes eller rettes til undtagen på poterne, hvis hunden skal udstilles, og pelsen skal børstes flittigt for ikke at filtrere.

● OPRINDELSE

Bichon havanais stammer fra det vestlige middelhavsområde og er oprindelig udviklet langs de spanske og italienske kyster. Den er formentlig tidligt kommet til Cuba med

søfolk på langfart, hvor de små hunde var efterspurgt af øens velbjergede damer, så de blev brugt som bestikkelse eller som handelsvare. Bichon havanais levede ubemærket på Cuba til langt ind i 1900-tallet. Forholdene på Cuba betød dog, at den forsvandt fra øen, men cubanske flygtninge bragte den til USA, hvorfra den blev spredt ud over verden.

● HØJDE

23-27 cm for begge køn ifølge racestandarden (21-29 cm tolereres).

● VÆGT

Der er ifølge FCI racestandarden ingen øvre eller nedre vægtgrænse for en bichon havanais, men vægten skal proportionelt svare til højden.

● FARVER

Zobel i alle afskygninger, fra hvid, creme, abrikos og rød til sort, brindle og chokolade samt black and tan og tricolor. Der kan tillige både være moderate og store hvide aftegninger.

● INTERNATIONALT RACENAVN

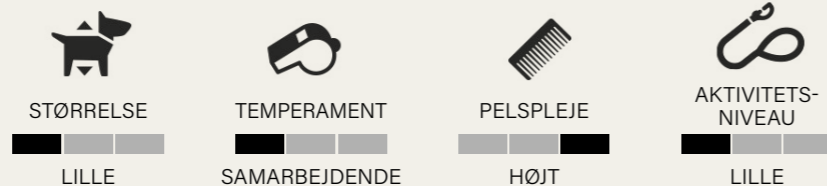
Bichon havanais eller havanese.

● SPECIALKLUB

Klubben for små selskabshunde.

● FCI GRUPPE

Gruppe 9 – selskabshunde

Den smukke pels kræver omhyggelig pleje, men til gengæld fælder den minimalt og kommer i et væld af farver, der kan ændre sig gennem livet. Foto: Olga Runciman

Selv klippet pels kræver vedligeholdelse, da en tæt struktur kan gemme på filtre, som kan være svære at fjerne. Mange vælger at få pelsen ordnet af en professionel, men det kræver både tid og penge. Heldigvis oplever ejere af bichon havanais ikke de samme fældeperioder som andre hunde, hvilket gør dem attraktive for allergikere, selvom det ikke er en garanti.

Farverne på pelsen varierer ofte gennem hundens liv, og derfor er det vigtigt ikke at fokusere for meget på farven, men derimod på sundhed og racetypiske egenskaber, når man vælger opdrætter. Sundhed bør altid være den primære prioritet, da et ensidigt fokus på farve kan påvirke både hundens sundhed og racens diversitet. "En god hest har ingen farve" er et gammelt ordsprog, og det gælder også for hunde, både bichon havanais og alle andre racer.

EN BICHON HAVANAIS ER SOM CHIPS

– MAN KAN IKKE NØJES MED EN ENKELT

Mange elskere af racen får på et tidspunkt ideen om at få endnu en hund af samme race, og det er helt forståeligt. Det er en hund, som trives rigtig godt i flok, og de har oftest en enorm glæde af hinanden. Dens glade, milde sind levner fint plads til at dele sine mennesker med en anden pelset kammerat, og for mange ejere er det en stor glæde at se deres hundes samhørighed. Det er dog ikke synd for en bichon havanais at være enehund. Så længe den får lov til at være tæt på sin familie, er den rigtig glad. Den vil dog ofte

sætte pris på at have nogle gode venner at mødes med ind imellem. Den eneste ulempe ved havanesere i flok er, at den enkeltes hunds medfødte alarminstinkter meget ofte fordobles. En bichon havanais gør generelt kort, når noget usædvanligt sker, men den stopper også hurtigt igen. Når de er i flok, kan de dog undertiden hidse hinanden

Livet med en børste vil altid være en del af en havaneseejers liv, og det er noget, enhver kommende hvalpekøber bør være sig bevidst.

op og forstærke hinanden i, at det altså er dem, der bor her. De er generelt meget venlige over for både gæster og andre hunde, men de kan nogle gange lyde som nogle farlige bandemedlemmer, når det ringer på døren. Kommer du ind som gæst og sætter dig på gulvet for at sige hej, så vil det farligste som regel være at blive overfaldet af kys og snudeslik. Som hovedregel er det bare en hund med så meget kærlighed i overskud, at den gerne hilser endnu en gæst velkommen i overbevisning om, at det er endnu et medlem af fanklubben, som kommer udelukkende for dens skyld. 🐾

annonce

VOXPOP

Vi stillede tre ejere af racen følgende spørgsmål:

- 1 Hvad er det bedste ved racen?
- 2 Hvad er det mindst gode ved racen?
- 3 Hvad er din bedste oplevelse med racen?

Sara Tarp

Bichon havanais-ejer siden 2014

1 Hvad er det bedste ved racen?

Da jeg fik min første hund Wilma 2014, blev jeg ret overrasket over, at hun var så nem og medgørlig. Hun ville virkelig gerne træne og var meget opmærksom og samarbejdsvillig. Det synes jeg, beskriver racen ret godt. De vil gerne gøre deres ejere glade og lave alt muligt sammen. Mine hunde er også rigtig gode til at give mig tryk og støtte, og det er også ret racetyrisk. Jeg har nogle udfordringer med blandt andet angst, og der har hundene en tydelig fornemmelse for mit humør og for, hvordan jeg har det, og de støtter og hjælper mig til at turde gøre ting, jeg ellers ikke ville kunne.

Min ene hund, Vega, er min servicehund, og med sit rolige, kloge og milde sind hjælper hun mig meget. Hun er altid med, når jeg skal ud i nye offentlige steder eller i situationer, hvor jeg kan føle mig lidt usikker, og var det ikke for hende eller de andre hunde, ville jeg slet ikke komme så meget ud, men

Min ene hund, Vega, er min servicehund, og med sit rolige, kloge og milde sind hjælper hun mig meget. Hun er altid med, når jeg skal ud i nye offentlige steder eller i situationer, hvor jeg kan føle mig lidt usikker, og var det ikke for hende eller de andre hunde, ville jeg slet ikke komme så meget ud.

hundene har virkelig givet mig selvtillid og tro på mig selv. Kort sagt er min livskvalitet blevet meget bedre.

Da jeg fik Wilma, begyndte jeg at udstille, selv om jeg aldrig havde prøvet det før. Jeg havde faktisk slet ikke prøvet noget med hunde før, for hun var min første hund. Jeg fik hurtigt blod på tanden og har

nu udstillet rigtig meget med alle mine hunde både herhjemme i Danmark og i udlandet. Igen er det hundene, som har givet mig modet til at gøre dette og også glæden ved at have en hobby, vi alle hygger os rigtig godt med. De nyder at være sammen med mig og lave ting med mig, og de elsker, når vi tager på roadtrip rundt omkring. Det er også igennem hundene, at jeg har fået en masse gode hundevenner, som jeg laver en masse sjove ting med. Vi tager på ture, træner, hygger og hjælper hinanden, og jeg har et rigtig godt hundefællesskab med mange mennesker, der også er vild med hunde. Det er jo det, hunde kan, men måske synes jeg

især, at havaneseren kan det, fordi den er så glad og nem at have med overalt.

2 Hvad er det mindst gode ved racen?

Det er svært at sige noget mindre godt, for jeg synes jo, det er verdens bedste hunderace. Skal jeg sige noget, så ved jeg, at det er en udfordring for mange med pelsen. Selvom de prøver at holde pelsen, så kommer det bag på de fleste, at hunden lige pludselig kan blive helt bundfiltret. Det handler også en del om teknik, og så handler det om at lære hunden det fra helt lille. Jeg synes egentlig ikke selv, at det er så slemt med pelsplejen, og jeg hygger mig faktisk ret godt med det, men jeg har også fire hunde, så jeg har selvfølgelig også en masse erfaring efterhånden.

Nogle kan også synes, at det er lidt svært, at det er sådan en velcro-race. Den er altid lige der, hvor du er, og den er ikke meget for at skulle være andre steder. Den kan godt lære at være alene, og det kan mine hunde også, men de kan allerbedst lide at være sammen med deres familie hele døgnet. I min hverdag er det ikke no-

Foto: William Dahl

Malene Dahl

Indehaver af kennel Belle Bloom

1 Hvad er det bedste ved racen?

Jeg elsker, at de er så hengivne, altid glade og den dejligste familiehund.

2 Hvad er det mindst gode ved racen?

Pelsplejen er krævende, men mest i den unge alder. For mig bliver det nemmere og nemmere med alderen. Hos os bliver pelsplejen gjort til en hyggestund, og selvom den til tider kan være krævende, så slår det ikke, hvor lækker en velplejet pels er.

3 Hvad er din bedste oplevelse med racen?

Jeg synes, det har været og er så fantastisk, at de er lærenemme. Mine er meget madglade, så træning, gentagelser og så sidder den der. Det er næsten en hel "aha" oplevelse, og kvalitetstid med den enkelte.

get problem for mig, nok nærmere tværtimod, men det kan det jo godt være for andre, og nogle kan måske godt synes, at hundene er lidt for afhængige af dem.

3 Hvad er din bedste oplevelse med racen?

Der er så mange oplevelser, at det er svært at vælge, men for to år siden blev Wilma BIS veteran i Lingen, og det var virkelig en stor oplevelse. Jeg var bare så stolt af hende og af vores rejse sammen. Vi har oplevet mange ting sammen, hende og mig, som har været så spændende, og vi har udviklet os meget med hinanden.

Da Wilma var nogle år, fik jeg lyst til at opdrætte, så jeg tog DKK opdrætteruddannelsen og fik derefter mit første kuld i 2018. Det var en kæmpe oplevelse for mig, da jeg fik mit første kuld. Hvert kuld er selvfølgelig spændende, men det første var virkelig stort. Det var helt fantastisk at tage imod sine egne hvalpe og gøre sit bedste for at give dem en god opvækst og socialisering.

Vivian Kjøhlholm

Bichon havanais-ejer gennem 12 år

1 Hvad er det bedste ved racen?

En bichon havanais er en utrolig glad, herlig og lærenem lille hund, som kryber ind under huden på dig med sin skønne, elskelige personlighed og utrolige intelligens. Det er en selskabshund med stort S og vil egentlig bare gerne indgå og være sammen med familien og helst hele tiden. Det er en hund, der er nem at forstå og kommunikere med. Den er supergod til alverdens ting såsom tricks, lydighed, rally, Hoopers, Nosework og sågar spor, og den vil elske dig for det. En bichon havanais kan meget mere end blot at ligge i sofaen som hyggehund, og den har også fortjent at være mere end det.

2 Hvad er det mindst gode ved racen?

Her må pelsplejen nok nævnes, da pelsplejen kan tage pusten fra de fleste. En havaneser med en velplejet lang pels er en fryd for øjet, men det kan koste blod, sved og tårer at komme dertil. Med de rette pelsplejeprodukter, det rigtige grej, den rigtige teknik og masser af tålmodighed kommer man langt. Mange nedklipper dog deres havaneser, fordi det bliver for besværligt med knuder og meget skidt i pelsen, men en kort klippet havaneser skal også pelsplejes. Ydermere er en bichon havanais rigtig god til at gå på matriklen, især hvis de er i flok.

3 Hvad er din bedste oplevelse med racen?

Uha, jeg har utroligt mange gode oplevelser med mine bichon havanais. Det er gået rigtig godt for os på udstillinger, både i ind- og udland og her var World Dog Show i Leipzig i 2017 nok én af de større udstillingsoplevelser. Nosework er nok den sport, der stadig giver og har givet mig de bedste oplevelser.

Foto: Wiegaarden

Foto: Dyrefotografi.dk

40 år med verdens bedste race

Et portræt af Birte Warming, den første opdrætter af bichon havanais i Skandinavien

TEKST: HEIDI BOHN JESPERSEN OG CAMILLA KLEDING

Der er liv og glade dage hos Birte Warming. Hendes hunde tager hjerteligt imod, og inde i huset høres hvalpelyde fra kuld nummer 184 og 185, et vidnesbyrd om fire årtiers passioneret opdræt under kennelmærket Jabirs.

BEGYNDELSEN

I 1985 fik Birte og hendes mand Jan deres første bichon havanais. Det hele startede med en plakat, Jan så hos dyrlægen, hvor en lille, livlig hund fangede hans interesse. De havde dengang yorkshire terriere, men følte ikke at racen passede dem. I deres søgen efter noget mere naturligt og aktivt faldt valget på havaneseren, dog troede man på det tidspunkt, at racen var uddød. Efter afslag fra både danske og udenlandske kennelklubber fik de i stedet en bichon bolognese, men følelsen af det "helt rigtige" manglede stadig. Et år senere deltog de i en udstilling i Berlin, hvor de mødte Monica fra Kennel Pillowtalk. Hun tilbød dem en havanais i bytte for en bo-

Birte Warming er den første opdrætter af bichon havanais i Skandinavien. Foto: Privat

lognese. Det blev til Pillowtalk's Good N'Plenty (Gabby), som var starten på deres opdræt, og kort efter kom tæven Happy til, en tricolor havanais, som sammen med Gabby blev grundlaget for Jabirs' første kuld.

RACEN SPREDER SIG

I begyndelsen var der få opdrættere i Europa, så Birte samarbejdede med opdrættere i Holland, Schweiz og Tyskland, og racen fik hurtigt opmærksomhed. Da modelbureau-direktøren Sandra Foss købte to tæver fra Birte, fik racen massiv medieomtale, bl.a. i Femina, og det førte til ventelister i hobetal og et boom i interessen. For at tilføre nyt blod rejste Birte til USA og mødte Dorothy Goddard, der er en af racens pionerer, som ønskede at bevare havaneserens naturlige væsen. Dorothy bestilte fire hvalpe fra Jabirs, som blev transporteret via Chicago og privatfly, et bevis på dedikation og samarbejde på tværs af kontinenter.

I USA begyndte der at dukke en ny, højbenet og farverig type op. Der var spekulationer om krydsninger med löwchen, men det er aldrig blevet bekræftet. I 1990'erne købte Birte to cremefarvede

hunde fra Boule de Neige i Portugal, som havde stor indflydelse på racens type i Danmark. Den oprindelige racestandard fyldte kun en halv A4-side, så i samarbejde med en dansk dommer fik Birte udarbejdet en mere fyldestgørende beskrivelse, og i dag måles racen i højde frem for vægt, og standarden er blevet justeret flere gange.

Det var især havaneserens væsen, der fangede Birte, Jan og deres to børn, som også deltog aktivt i hundelivet. Dette glade, hengivne og næsten dansende sind med den altid vriddende, logrende hale. Derudover passede både racens størrelse, men også dens pels perfekt til deres præferencer; ikke for kort, ikke for lang, en pels, der kunne fungere i et aktivt hundeliv, men som også stadig var smuk og imponerende. Foto: Dyrefotografi.dk

Birte Warming har dedikeret sit opdrætteliv til bichon havanais, og det har hun tænkt sig at fortsætte med. Fra de første kuld i 1985 til nutidens 184. og 185. generation har hun holdt fast i sin passion, sit ansvar og sin kærlighed til denne lille, glade, charmerende hund, der engang blev forvekslet med en cigar, men som i dag er en elsket følgesvend for tusindvis af mennesker. Billedet er taget i forbindelse med et raceportræt af bichon havanais i HUNDEN 2006. Foto: Wiegarden

Birte understreger, at opdræt handler om ansvar. Det er ingen skam at lave fejl, hvis man ikke vidste bedre, men ved man, at noget ikke er i orden, skal man tage hunden ud af avl, og hvert kuld bør være et skridt mod forbedring af racen og altid være et resultat af en gennemtænkt og velovervejet beslutning. Hun opfordrer til at passe på sundheden og bevare havaneseren som den glade, livlige race, den er, og at bevare det som det væsentlige fokus. Foto: Savagefoto

ÆNDRINGER I TIDENS LØB

Birte oplever, at synet på hunde og hvalpekøb har ændret sig, hvor køberne ofte var mere afklarede før i tiden, er der i dag flere krav og forventninger fra hvalpekøberne både til udseende, temperament og pris. Mange "shopper" rundt og fokuserer mere på hvalpepakker end på racens egenskaber, men alligevel bliver de fleste hurtigt glade for deres nye ven. Hun reflekterer også over, at der i dag stilles højere krav til hundes opførsel; de skal være søde, men ikke for opsøgende, frække, men ikke for frække. Selv om en bichon havanais jo nærmest er perfekt, så er det altså høje krav at stille til enhver slags hund. Opdræt har også ændret sig markant. I 1980'erne lavede man tætte parringer for at identificere linjernes svagheder og styrker, og i dag gør DNA-tests og sundhedsundersøgelser det lettere at fjerne uønskede træk. F.eks. var øjensygdommen katarakt tidligere en stor udfordring, men kan i dag nemt spores og undgås.

For Birte handler opdræt om ansvar, og man må tage konsekvenserne af viden og handle, hvis noget ikke er i orden. Hvert kuld bør være et gennemtænkt skridt mod racens forbedring. Hun har altid valgt at beholde tæver og købe hanhunde udefra for at bevare overblikket over sine linjer og handle hurtigt, hvis noget skulle vise sig problematisk.

POPULÆR, MEN MED BAGSIDER

At havaneseren skulle blive så populær, havde Birte ikke forudset. Hun forstår det dog godt, da det er en sjov, kærlig og livlig hund med masser af personlighed. Populariteten har dog ført til useriøs avl uden stambog, hvilket bekymrer hende. Mange undervurderer betydningen

af FCI-stambog og bliver senere ramt af sundhedsproblemer, som kunne være undgået med gennemsigtighed i linjerne. Hun understreger, at en stambogsført hund også kan blive syg, men det giver mulighed for ansvarlig håndtering og forebyggelse. For hende er en "rigtig" bichon havanais en med dokumenteret baggrund. Birte har viet sit liv til havaneseren fra det første kuld i 1985 til i dag, hvor hun stadig opdrætter med samme dedikation og kærlighed. Hendes mål er fortsat klart: at bevare racens sundhed, glæde og karakter og sikre, at den lille hund med det store hjerte fortsat bringer smil og glæde til mange hjem.

En lille hund med et stort hjerte

Bichon havanaiseren Tesla har sat poteaftryk langt ud over sin lille størrelse både som lydighedsstjerne, certificeret servicehund og elsket følgesvend i hverdagen. Hun er en sand ener, der mestrer alt fra dog dancing til plejehjemsbesøg og altid med en logrende hale

TEKST: JO-ANN FLARUP NIELSEN

Den 28. november 2018 fødtes en lille tricolor-farvet bichon havanais, som fik navnet Tesla. Hendes fulde navn er Small Opals That's Amore, og hun er opdrættet af Helle Bekker. De første syv måneder af sit liv tilbragte Tesla hos Helle, hvor hun blev udstillet og lærte at blive børstet og vasket. Derefter flyttede hun til mig som udstationeringshund lige før tiden med covid-19, og den første tid brugte vi på at lære hinanden at kende. Tesla skulle egent-

Lille af størrelse, men stor i hjerte og talent.
Foto: Malene Jepsen

Med sit tørklæde fra Trygfonden er Tesla klar til plejehjemsbesøg. Hun er en certificeret besøghund med hjerte og ro til at gøre en forskel.
Foto: Malene Jepsen

lig bare "på prøve", da jeg ikke var sikker på, at jeg kunne holde af en lille hund. Jeg har tidligere opdrættet rhodesian ridgebacks, og jeg har haft otte af dem over nogle år. Tesla og jeg har fået et helt særligt bånd, og vi er meget knyttede til hinanden, hvilket også gør, at Tesla næsten er umulig for andre at passe, da hun "græder", når hendes mor er væk. Det går rimeligt, hvis f.eks. mine forældre passer hende hjemme hos mig, men ellers er hun et vrøvlhoved, indtil hendes mor kommer hjem igen. Tesla er helt sikkert "kommet på højde med" de ridgebacks, jeg har haft, selvom det er en helt anden måde at have hund på.

TESLAS REJSE MOD TOPPEN AF LYDIGHED

Tesla og jeg kunne ikke rigtig komme ud til nogle konkurrencer i starten, så vi lavede tricks og fitnessvideoer til "Do More With Your Dog" i USA. Der sender man videoerne ind, og hvis man består prøverne, kan man opnå forskellige titler. Efter covid-19 startede Tesla med at deltage i Heel Work to Music (HTM), også kaldet Dog Dancing, hvor hun tog de såkaldte færdighedsprøver (FP), som er en række tricks i den rækkefølge, man selv vælger. Der er fire niveauer af færdighedsprøverne; FP1, FP2, FP3 og så titelprøven, der giver titlen "HTMF", som Tesla opnåede, så vidt vides, som den første af sin race. Sideløbende med HTM dyrkede hun rally, hvor hun nu deltager i ekspertklassen.

Jo-Ann og Tesla i fuldt fokus til lydighedsprøve i Viborg. De er et stærkt makkerpar, der sammen har opnået imponerende titler og milepæle. Foto: Jørgen Nielsen

Med energi og præcision træner Tesla målrettet mod næste store mål, som er titlen som dansk lydighedschampion, DKLPCH.
Foto: Malene Jepsen

Den lille hund, der kom "på prøve" og endte med at vinde Jo-Anns hjerte for altid.
Foto: Jørgen Nielsen

I dag træner Tesla mest til DKK's lydighedsprøver, hvor hun har bestået klasse 1 (LP1) intet mindre end 15 gange, hvorefter hun rykkede i klasse 2, som hun bestod som den første af sin race. Hun går stadig lidt klasse 2, mens hun sideløbende træner til klasse 3, hvor vi først vil gå efter titlen LP3 og så den helt store drøm om dansk lydighedschampion. Tesla har også deltaget i Hoopers og opnået præmiering der. Noget andet, vi har deltaget i, er hverdagslydighedstræning (HLT), hvor der er fire niveauer; bronze, sølv, guld og elite. Når man består guld tre gange, bliver man dansk hverdagslydighedschampion (DKHLTCH), hvilket Tesla har opnået. Nu går hun i eliteklasse, hvor hun fik et point for lidt i første forsøg til at bestå.

Vi har de sidste par år også taget nogle Sirius-prøver hos DKK, hvor man optager video og sender ind til DKK, hvilket er rigtig hyggeligt at gå og arbejde med. Vi har taget nogle (præcis ti) prøver, der giver en lille titel.

SERVICEHUND, BESØGSHUND OG SOFAHYGGER

Tesla blev i 2021 certificeret servicehund gennem foreningen Trinitas. Hun bliver re-certificeret hvert andet år for at vise, hun kan sine

Teslas titler

DKHLTCH RBM HTMF RØM
LP1 HLT-B HLT-S LP1B LP1S
HLT-G LP1G LP2 TKP(US)
TKN(US) TKI(US) TKA(US)
SIRLB SIRLØ SITCB SISLCB
LP1V-KR4-23 SISHOWB
SILFHB SIOKSNC-G24
SIFP1 SILLPB SIFEBNWS-G

ting, og det skal vi igen til efteråret. Som servicehund hjælper hun mig med at komme ud og at komme på besøg hos f.eks. lægen, fodterapeuten, kommunen osv. Tesla ved præcis, hvornår hun er på arbejde, og hvornår hun ikke er. Når hun får vesten på, er hun helt rolig og søger min nærhed, og når hun ikke har vesten på, så er hun dejlig skør. Et af hendes weekend-job er at være med mig på rallyprøver, lydighedsprøver eller udstillinger, når jeg er sekretær, og det er så hyggeligt at have hende inde i teltet, hvor hun hygger sig i sin vogn. Hun har også været med til Lis Sørensen koncert samt været med på museum. Tesla er rigtig god til sit job – en ægte ENER.

I 2023 var vi til optagelsesprøve ved Trygfonden som besøghund, og det klarede Tesla rigtig godt. Vi har siden da besøgt et plejehjem en gang om ugen.

Midt imellem det hele har Tesla været på tre udstillinger, og hun er blevet mor til to kuld hvalpe med tre hvalpe i hver. I 2020 deltog Tesla i en unghundementalbeskrivelse, som viste, at hun er en meget race-typisk bichon havanais og stort set ramte den såkaldte ønskeprofil i langt de fleste punkter. Mest af alt er Tesla dog en selskabshund, som elsker at ligge på sofaen med mig, når ikke lige vi træner.